

2
f

N 14. 11/15

CASPARI
BARTHOLINI

OPUSCU-

LA QVATVOR
SINGVLARIA;

I. DE UNICORNU

cusq; affinis & succedaneis.

II. DE LAPIDE NE-

phritico, & Amuletis præcipuis.

III. DE PYGMAEIS

IV. CONSILIUM DE

*Studio Medicq inchoando, con-
tinuando & absolvendo.*

Cum Gratia & Privilegio.

HAFNIÆ,

Excudebat Georgius Hantzschius

Anno Epocha Christiana, 1628.

De Unicornu

lia eius dentibus abscondant, congressus cum matre avertendi ergo. 2. Canes in sequentibus, ut canibus circa illa cum delectatione occupatis celerrimè aufugiant.

VI. Equus Indicus Unicornis.

Altor est Ælianus lib. 3. c. 39. in Indis equos reperiri etiam unicornes, quorum cornua ad pecula usurpent, presenti bibentibus contra venena remedio.

CAP. III.

De Rhinocerote eiusq; cornu.

Bestimum animal unicornem facimus Rhinocerota, non quidem ex nostra, sed vulgata plerorumq; opinione: Revera. duo cornus habet ut ex autorum luculentis descriptionibus patet. Vnum in fronte (alijs ex dorso vertebrae, ubi collo iunguntur, ac si pars vertebrae eminens esset, sicut illa in parte gibbum licet cernere in tauro India Orientalis huc ad nos adrecto) breve sed validissimum nigrum, brachij ad eorum crassitie, colore pellis asinini & fibrosum, quod ad venena ab India in Insula Bengala usurpatur, teste

De Unicornu

14

esse Garzia lib. 1. c. 14. alterum ex naribus trans fortissimum & longè maius ac longius priori, non rectum sed reflexum & atuncum; Unde etiam Rhinoceros seu naris cornis dicitur, à πῆψ 1. c. nasus & ῥέπαρ cornu. Idem prodidit Pausanias, vidisse se in rebus Boeotijs, tauros Aethiopicos ab eventu nuncupatos Rhinocerotas, in summa nare singulos cornu habere, sed & super id alterum haut sanè magnum, in capite verò ne initium quidem ullum omnino comparere. Sic Martialis de Rhinocerote qui à Diocletiano in arenam productus contra taurum & ursum, canit:

Namq; gravem gemino cornu sic extulit ursum:
Jactat ut impositas taurus in astra pilas.
Scaliger ait exerc. 205. de Rhinocerote: Est cornu gemino, altero puerillo in fronte, altero in nare robustissimo, quo audacissimè pugnat ac vincit Elephantem: Ut jam desinant nugari Grammatici de gemino cornu apud Martialem. Itaq; rectè geminum eius cornu ex Pausania, Eucherio, Pierio, & Lusitanorum experientia docuit Raderus in lib. 1. Martialis de Spectac. Epigr. 22. Quod autem pleriq;

De Unicornu

pleriq; rhinocerotam unicornem faciant, indiget: Nam ungulas habet bisulcas, videntur fieri, quod pusillum in fronte natum tergo buxci coloris, eoq; ab imcompurent, quasi cum maiori ex naribus penetrabili duritie duplicato, tanquam non comparando.

Est autem hoc animal Elephantum simile iuxta Dionem, longitudine ei par iuxta Plinium lib. 8. c. 20. sed humilior si altitudinem spectes, quia est cruribus multo brevioribus firmè tam altum quam longum, capite fuit, tergo scutulato, & quasi varijs clypeis munito, colore buxco. Alter hic genitus bovis Elephantum, inquit Plinius lib. 4. cornu ad saxa limato sepugna preparat, in dimicatione alvum maximè petens, quam molliorem esse intelligit, eaq; perfoſa, ac tutum superum Elephantem (hinc German. Der Elephanten Meister dicitur.) Ita Emanuel Rex Lusitania Anno 1515. Vlyssipponē dedit insigne spectaculum Elephantis cum Rhinocerotē certantis, in quo Elephas succubuit.

Philippus Camerarius ex Fovio in cap. 25. l. 1. succis, inquit de Rhinocerotē: Hæc belua paulò humilior est Elephantum, si altitudinem spectes, sed longitudine propè par, nostratis bubali formam refe-

rens

De Unicornu

15.

rens: Nam ungulas habet bisulcas, videntur fieri, quod pusillum in fronte natum tergo buxci coloris, eoq; ab imcompurent, quasi cum maiori ex naribus penetrabili duritie duplicato, tanquam non comparando. perpetuo thorace protegitur, armaturq; pedali osseo cornu, supra nares eminent, quò ferire sub utero, atq; transfodere Elephantem, peculiarem hostem suum solet, si tamen iniecta ad collum & occyſsimè strangulantis proboscidis vim effugiat. Nam in congressu perpetuè simulari, aut partà victorià aut certe decora morte satisfacit. Hac mera aſpectu ad istarum belluarum apparuit, cum Emanuel Rex Portugallia, Rhinocerotem Romam mittere conſtituiſſet, qui tamen in naufragio, cum eſſet compeditus, & ad miraculum usq; natando evadere conatus fuiſſet, in Ligusticis scopulis perijt. Ferunt hunc Rhinocerotem (pergit ibidem Fovius) cum ab Oceano Vlyxponenſi in portu exponeretur, aſpectu atq; odore suo Elephantum, qui tum erat in Regia, usq; adeo trucidantur terruisse, ut elephas ipſo natura miraculo præcipuus boſis, concepto incredibili pavore, septum cornu, ferreis ingentibus clatbris permuni-

tum

tum bumerorum & capitis precipiti impulsu elephanto commisit, vicitque Rhinoceros. perruperit, & in longum se proripiens fugam. Adeo nihil natura voluit omnino ab incommo-
 terribiliq; barritu edito, stridens & furcibus esse tutum: nam elephantem hic solus exa-
 cuncta obvia prostraverit.

Rhinocerotæ à Cardano ignoratum scietas elephantem tutum ab utroq; reddit, nec
 bit Scaliger l. d. vel cum Monocerote confusum periculo subiacer, nisi cum causa aliquâ à
 At Cardano iniuriam fieri patet, ex ipsa grege suo disiungitur. Rhinocerotem Pausa-
 verbis de subtil. l. 10. pag. 404. mihi, ut nunc vidit, agnovit & Plinius, non tamen
 sic loquitur: Gerit hoc animal (Elephas Aristoteles. Constat hunc longe alium
 inimicitias maximas cum Rhinocerote esse à Monocerote, cum quo solum nominis
 Hic est indicus taurus. Corpus habet Elephas similitudine colludit.

ti ferme magnitudine, cruribus brevioribus. Marcus Paulus Venetus, qui vixit cir-
 colore buxco: totus testis quibusdam in m. ca. annum Christi 1300, quiq; magno Cham,
 dum clypei armatus est à natura. In naris et Tartaria Regi diu servivit, & remotissima
 tremo, iuxta nominis etiam sui significatus loca orbis terrarum peragravit, ita describit
 cornu gerit palmi longitudine paulo maius Monocerotem, ut Rhinoceros ferme is esse
 durissimum, firmissimum, rectum atq; praevideatur. Scribit, inquam, in regno Basman
 acutum, sed quod versus frontem torquere Java minoris monocerotem sive unicornu
 atar, quodq; pugnaturus exacuit. Sive in veniri, bestiam ingentem, paulo minorem
 & quidam ex his qui aliud exiguum Elephantu, pilo Bubali, capite porcino, &
 tiam cornu habeant in tergore. Res tam gravi, ut illud perpetuo ad terram incli-
 rum anno salutis M. D. xiii. delatum unus nec, unico cornu in media fronte, eodq;
 ad Lusitania Regem calendis May, qui nigro & grosso lingua spinosa qua homines
 Rex biennio post spectaculi causa Plyspon & animalia ledit. Nisi forte peculiaris ali-
 qua animalis unicornis species fuerit,

De Unicornu

cum scribat magnâ multitudine ibi reperiri. Quidam v. ut ex supra dictis liquet, Rhinoceros vocant tauros Ægyptiacos, alij tauri Indicos etc. Rhinoceros & Hippopotamus primum visos Romæ, scribit Dion Augustus Cleopatra triumphante: Etiam si Pompei ludis factum id Plinius iradat. In arenam produxit Rhinocerotem contra taurum & ursum Diocletianus (alijs Domitianus) Imperator in dedicatione Amphitheatrici, & nummum cudi iussit, cum effigie Rhinocerotis, ut significaret, se instar rhinocerotis primo magnanimum esse, ac præditum fortitudine regali, Secundo se tardum esse ad iram, sed ea concitata implacabilem. Id explicat duplici Epigrammate Martialis qui Diocletiano fuit in delicijs. Priori explicat robur incomparabile rhinocerotis, in duello taurum instapile jactantis, atq;:

Præstitit exhibitus totâ tibi Cæsar arena,

Quæ non promissit prælia Rhinoceros.

O quam terribiles exarsit pronus in iras!

Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

De Unicornu

17.

Altero docet cum tardè irasci, sed ubi irascitur, esse furiosissimum, ac ferire hostem non uno, sed duobus cornibus, Ait enim:

Sollicitant pavidî dū rhinoceros magistri,

Seq; diu magna colligit ira fera;

Desperabantur promissi prælia Martis:

Sed tamen is redijt cognitus ante furor.

Namq; gravè gemino cornu sic extulit ursū

Factat ut impositas taurus in astra pilas,

Cornu eius, cum in Italia degerem, venale reperi Romæ, Neapoli, Florentia, Pisæ & Mantua Fuit a. per omnia solidum, nec interius concavum: est pro bellua quantitate maius vel minus, à basi lata in acutum asurgens, foris nigricans, intus ex nigredine dilutiori obscure flavescens Vnum habet peculiare, quo ab alijs expeditè dignoscitur, quod lingua madefactum graveolentem exusta materia spiret odorem. Pulverem inde præparant Mantua apud pharmacopæum Principis, & Verona apud Pharmacopæum ad insigne scala sub ponte novo (qui à seniore Calceolario se accepisse ceu arcanum mihi narravit) additis præcipuis cordialibus & pra-

De Unicornu

pretiosis, eumq; commendant, sicut & alij nudum huius cornu pulverem ad quavis venena, etiam philtrea, quamvis febrem, inprimis malignam pejsilentem, petechialem, variolas & morbillos, Epilepsiam, spasnum, tremorem, vertiginem, dolores stomachi, vomitum navigantium, vermes puerorum, impotentiam veneream, dolores uterinos. Dosis à granis 10 ad 20. in adultis in aqua convenienti, in pueris dimidium, in infantibus 5. Ipsius cornu sine additamento dosis summa est in adulto, ubi magna in magno aliquo effectû efficacia desideratur, gr. xv.

Placet huc adscribere verba Francisci Ferdinandi, qui ita scribit: Nicolaus de Comitibus Veneris in suo itinerario cuiusdam meminit portentosi animalis (forte illud asinus Indicus, quale enim sortitum sit nomen, non declarat hic autor, licet Maiolus Rhinocerotem nominasse aliud agens dicat, cum quo tamen aliquam videtur habere similitudinem) Hic igitur scriptor *Mangi Orientalis Indiae* describens provinciam, Est ibi etiam, ait, quoddam animal caput habens porcino simile, caudam bovinam, quamvis brachio longius, color illi et proceritas

De Unicornu

18

ceritas velut Elephanti, cum quo illi perpetuum bellum, cornu illud omni dicitur venenatae rei remedio esse, qua de causa magno est in pretio. Vulgò certè creditur ab omnibus cornu huic unicornis dicti, talem inesse naturalem vim, ut venena à cibo expellat vel potu, & ideo in magnâ ubiq; gentium aestimatione est. Vidimus nos Romæ duo Clementis VIII. P. O. M. B. alterum, alterum verò ipsius nepotis Illustrissimi Principis Petri Cardinalis Aldrobandini, quæ quidem inter pretiosam utriusq; supellectilem non minimo habebantur in pretio: Utrumq; bicubitali longitudine, brachiali crassitudine. Videramus iam prius aliud Toleti in Pharmacopolæ illius tabernâ, cui regio munere concessum, ut theriacam solus conficiat; quod tamen multò erat brevius, vix enim palmum cum semisse implebat, & nigrius alijs, acutæ quidem cuspidis, sed adeò crassum, quâ parte erat rescissum, ut vix tribus posset palmis orbis eius circumscribi, Hoc verò cornu ingenuè

De Unicornu

fassus est mihi pharmacopola unicornis non esse, talem ei inesse naturalem virtutem experimento se comperisse affirmavit, ut praesentem contra venena omnia vim haberet, *Hac ille,*

C A P. IV.

De Monocerote vero, eiusq; cornu.

 et **C**etavum tandem genus animalium unicornium, fecimus Monocerotem, stricte ita dictum, quem Aelianus audivit vocari *Cartaronum*, Italici lionfante, alicorno vel lioncorno, quasi Leonis cornu, ob robur, Arabibus Alcherbedam, teste Andrea Bellunensi, Danis Enhorn: qui diu fuit pomum Eridos atq; à non paucis putatus in rerum natura nunquam repertus, aut etiamnum reperiri. At revera dari in rerum naturâ, praterquam quod in vestra sacra scriptura hoc nomine supra adduximus testimonia; autores qui partim descripserunt, partim ipsa anima-

De Unicornu

19

lia viderunt, partim cornua eorum seorsim contrectarunt, in apricum iam sumus producturi, praesertim cum illorum descriptiones facile cum sacris literis consentiant.

Inter autores Plinius, (& ante eum Ctesias) hoc animal dari scribit & describit l. 8. nat. hist. c. 21. Aelianus inter Gracos scriptores non infimus lib. 16. de animal. c. 20. & l. 17. c. 44. Julius Solinus Polyhistor c. 55. Isidorus lib. 12. Etymol. c. 2. Marcus Paulus Venetus l. 3. c. 15 Ludovicus Vartomannus patritius Romanus in itinere suo Aethiopico lib. Navig. 1. c. 19. qui duos sibi vivos refert in Mecha felicitis Arabia urbe cratibus inclusos: Cui Vartomanno, inquit Scaliger, viro optimo habenda fides est, Munsterus idem scribit in Cosmograph. l. 5. cap. de Mecha, atq; Cardanus de subtil. l. 10. pag. 405. Et subscribunt Scalig. exerc. 205. Boetius de Bood lib. 2. de lap. & gem. cap. 244. Andreas Baccius tract. de balicorno Ital. conscripto, Franzius in hist. animal. sacra cap. 11. Sennertus institut. phys. lib. 7. c. 5. alijsq; probatissimi viri. Jdaith Aga orator Solimanni apud Maximilianum

De Unicornu

lianum Imperatorem, Marcus Scherer ante
abjuratam religionem Christianam dictus,
Vienna frequentis primariorum virorum co-
nâ se in Arabia deserta dixit vidisse gregatim
obversantes ut armenta, monocerotes, refe-
rentie Jordano. Philestalem dedit nobis de-
scriptionem: (qua talis est ex translatione
doctiss. Joachimi Camerarij, archiatri
Norriburgensis reip.)

Est unicornis India fera cognita
Horrenda visu, calcium quibus ferit
Armis timenda: sed ore si quem praeuens
Momorderit, vix Peonis solers manus
Praesens levari vulneris periculum;
Hac insolenter verticis motans jubam,
Longumq; noxiumq; cornu porrigit:
Quod frontis enatum sub ipso tubere
Non est cavum, nec more cornuum leve,
Nec compari undiquaq; constat germine,
Limaq; ferri visitur mordacius
Gyris in orbem convolutum iugibus.

Hac Philes, qui pleraq; sua ex Aeliano tran-
scripsit, unde eius simia dictus. Sic & Cdda-
mosus testatur se duos vivos vidisse; Unum a-
pud magnum Ducem in Mecha, alterum in
palatio magni Chami Tartari. Qua verò de
hoc

De Unicornu

boc animali scribi digna videntur, vel con-
formationem corporis, & eius partium; vel
proprietas concernunt.

Quo ad Conformationem. 1. Ma-
gnitudo est equi Vartomanno, & quidem
conformata aetatis equi Aeliano. 2. Ca-
put cervinum q. est, Plinio, Solino,
Vartomanno & Cardano. 3. Reliquo corpore
equo potissimum similis, Plinio; cervo iuxta
Cardanum, 4. Juba equi, Aeliano; eaq; rarior,
brevior, Vartomanno; rarissima & in alte-
ram tantum partem tendens, Cardano. 5.
Color pili balius Vartomanno, fulvus Aeliano,
mustela similis Cardano, 6. Crura macilenta
ac tenuia, & pedes cervi ac coxae villosae, Var-
tomanno. Pedum & totius corporis bonitate
excellit, atq; similiter, ut Elephas pedum di-
gitis indivisis est Aeliano; Unde Plinius ait,
pedes esse ut Elephantis; ideoq; nulla hic inter
illos autores est contradictio. In unico unicus
contrarius est Vartomannus, qui de duobus
Mechensibus scribit, habuisse ungulas bifidas,
& pedes caprinos, posteriores extrorsum
villosos, tibias anteriores tenues, & hinni
modo graciles, itaq; haec omnia imitatus est
Cardanus his verbis: Crura velut capreolo
tenuia

tenuia, posteriorum exterior pars multo pilo villosa, ungula bifida. Et sequitur Munsterus: Nec novum est individuum eiusdem speciei invicem differre, ratione loci pabuli, aeris, ætatis, educationis, ut mutatio sit in pilis, colore, cornibus &c. ut rectè advertit Baccius: & hoc in plurimis animalibus exempli loco edocuit Cattellanus in discursu de Unicornu cap. ult. 7. Cauda apro similis Plinio & Æliano, Solino suilla. Addunt nonnulli barbam hircinam 8. Cornu unum habet media in fronte, illudq; nigrum (non quidem intensè, sed instar cervini, fuscum) Æliano, Plinio, Boëtio qui verum aliquoties vidit, & Cardano qui se vidisse refert: & consentit Lelius à fonte in Consult. Med. 224. mihi pag. 665. atq; Franzius lib. d. qui addit esse foris nigrum propter corticem quo tegitur, intus vero candidum & splendidum, non leve sed inspiras vel versuras quasdam naturales contortū Æliano Boëtio, Cardano. Lelio: In mucronem desinens Æliano, ac insuper rectū Boëtio, longitudine modò cubitorum duum, ut Plinio modò trium, ut Vartomanno & Cardano: pedum quatuor Solino: neq; mirum

variare

variare longitudinem, tum ratione ætatis, tum regionis, &c. Sic in Anglia bobus eminentiora sunt cornua quam alibi; variari & colorem: nam usu & temporis diuturnitate, nativus ille externus splendor perdi potest, ut in castaneum abeat, unde nonnulli cum Solino purpureum esse dicunt. Quod vidit Boëtius Venetijs, fuit 6. pedes longum, intus ad pedum duorum longitudinem à basi concavum, ad basin autem ovi gallinacci maioris crassitie paulatim in acutum mucronem desinebat. Fatetur Baccius illud esse verissimum quod est Parisijs in templo S. Dionysij. Hoc quia à Cardano est descriptum, lib. 17. de Variet. Rerum cap. 97. verba eius subiiciam. Verum, scribit, Monocerotis cornu, quod longè pretiosius est vixq; senescit, dum Lutetià iter in Scotià agerem, vidi: aderat enim fortè fortuna Joannes Manienus medicus, vir egregius & mathematicarum studiosus, qui nos quotidiè invisebat, est autem officiosus admodum vir. Is igitur cum esset medicus monachorum beati Dionysij, nos deduxit ad templum illud toto orbe celebratum,

D 5

bratum, quod à Lutetiâ abest tribus
millibus passuum, est autem augustissi-
mum: ubi cum sepulchra regum, statu-
as, cæteraq; ornamenta marmorea visi-
semus, monocerotis cornu, quod in
templo pendeat, demissum diligentius
consideravi. Erat a. longius quam
extensâ manu, stansq; apicem attingere
possem: Crassitudo exigua pro longitu-
dinis ratione, nam duobus primis digi-
tis utrinq; facile complecti poterat: adeo
verò sensim in acutū tendit, ut vix minui
videatur, cum in apice pollicis crassitie
retineat. Teres ubiq; & quasi fascijs ab-
imo ad summum in cochleæ formam af-
cendentibus distinguebatur. Erant a. fas-
ciæ quinq;, quas lineæ mediæ & ipsæ in
spiræ modum ascendentes dispescebant,
nulla cavitare, neq; natura quod sciam,
huic simile quicquam efficere solet, sed
ars, quasi in torcularibus. Sed torcularia
duas habent tantum fascias è quibus una
causa est, cornu hoc quinq;: nec cavitati-
bus ullis, nisi admodum exiguis, inter-
positis: ab imo inane est ut boum cor-
nua

ma: Sed inanitas non maior est solidi-
tate parte, neq; enim tenuia sunt labra,
crassissimum ad amissim. Color qualis
cervino, sed absq; ramis, & longe gravi-
us: pendeat enim libras septendecim
cum tertia. *Putat idem Baccius, penes quem
id est sit, verum etiam haberi Argentina &
apud Regem Polonia: verum etiam Metis
servari ferunt. Petrus Bellonius Cenoman-
nus in singularibus suis observationibus. l. 1.
c. 19. ita describit: Quod apud D. Dionysij
phanum est, quod omnium maximum
existimamus, interea quæ hætenus con-
specta fuerunt, maius præconium mere-
tur, quam aliud quodvis cornu, quod in
animali procreatum viderimus. Natura-
le etenim est, haud artificiale, in quo o-
mnes notæ, quæ alterius animalis cornu
conveniunt, reperiuntur, & quoniam
concavum est, existimandum est, non
esse deciduum ut nec casellarum Cha-
moix, bove est ain cornua, contra
quam damis, cervis & hinnulis, quibus
decidunt. Nullus est proceræ quan-
tumvis stature, quæ vix ad illius
summi-*

summitatem pertingere queat : septem
 n. magnos pedes longum est. Decem
 & tres duntaxat libras & uncias quat-
 pendet ; si quis tamen subleuet, plusquam
 decem & octo libras pendere existimandum
 Eius figura recta est instar cerei inferiori
 parte crassa, deinde paulatim usq; ad mucro-
 nem gracilescens : eius etiam crassitie
 tiem manus complecti nequit , cum
 quinq; digitos in diametro habeat ; aliter
 si quis funiculo crassitiem metiatur , per
 mum & tres digitos inveniet. Inæquale
 nonnihil est eâ parte, quæ capiti inhaer-
 tota deinde reliqua parte levi & polita
 levibus canaliculis striata est cochleari
 morem ab infima parte ad extremum
 mucronem , à dexterâ ad sinistram , &
 mnibus strijs in gyrû vergentibus, quem
 admodum in limacum testis , aut fustis
 quem periclymenum ambierit. Eius color
 lor non omnino albus est ; nam temporibus
 iniuria fuscum nonnihil redditum est
 Integro pede cavum est, aut eo amplius
 infima parte, qua ossi, quod capiti firmi-
 ter adhæsit, insertum fuit, Hinc iudicium

licet, minime deciduum esse. Cum
 porro tantum onus animalis capiti in-
 ambat, animal quod illud gestat, ingen-
 corporis, bove non minus esse conijci-
 dum est : *Duo verò quæ vidit Boëtius,*
unum Venetijs, alterum Praga, quia egre-
si conveniunt cum Parisiensi ; & cum veris
veri unicornu ; eius etiam verba non
curvatim exscribemus. De eo ergò quod Ve-
netijs videbat apud quendam rerum exotica-
rum studiosissimum ita loquitur : Sex pedes
 longum fuit ad basin ovi columbini ma-
 joris aut ovi gallinacei minoris crassitie,
 paulatim in acutum mucronem desi-
 gens, intus ad pedum duorum longitu-
 dinem, à basi concavum. Color externus
 erè niger fuit, ut ligni guaiaci nucleus
 interior etiam niger esse solet. Tanto
 livore præditum erat, ac à basi versuras
 paulatim ad mucronem tam eleganter
 & equaliq; distantia , procedentes habe-
 bat, ut arte elaboratum fuisse videretur.
 Et paulò post : Id profectò cornu vero
 Monocerotis animalis cornui omnibus
 notis

notis respondebat, atq; pro eius cornu habui, licet ille aliter senserit. Nam huiusmodi viris parum exercitatis, à medicatoribus, quibus credunt, facile impunitur. fortassis quia ad venena expellenda & arcenda vires non habuit, pro Monocerotis cornu habere noluit, cum tamen dixi, Monocerotis cornu viribus illis crearet. Simile planè cornu vidi apud Philippum de Bois mercatorem Pragensensem qui id à legato Ducis Muscoviæ Pragæ à gente pignoris loco ad se pro mille ducatis receperat. Sed cum nullæ eius ad venena vires deprehensæ fuissent: indicatum fuit à Gemmarijs Monocerotis cornu non esse, licet omnibus notis attestantibus fuerit.

Philippo 11. Hispaniarum regi pro singulari dono inter munera honoraria multa à Turcarum Imperatore missa fuisse duodecim cornua Monocerotum, singula prædes quatuor, et totidem digitos longas vide historiam Belgicam Imman. Merxranii lib. 13. pag. 238. linguâ Belgicâ Desis in fol. Anno 1599, de quibus valè dubit.

dubito, quod vera fuerint, cum tanto numero haberi potuerint, Nequè assequi satis possum, num Electoris Palatini verum fuerit: ipse Elector ex descriptione iudicium faciat, & examine Medicorum Heidelbergensium, quod Miscel. Med. Smetij lib. 8. insertum est, epist. 1. pag. 388. Ita v. habet: Descriptio cornu admirandi, quod Principes Palatini ad Rhenum Electores inter περιμλια pretiosiora Heidelbergæ reservant, & pro Monocerotis cornu habent, à Medicis v. & Pharmacopolis eius loci, iussu illustri Principis, Johannis Casimiri, Tutoris & Administratoris Electoralis 15. Novemb. 1586. accuratè examinatum est. Unicornu illud Electoris Palatini ad Rhenum, quod 15. Novemb. 1586. à Medicis & Pharmacopolis civitatis & Academix Heidelbergensis, Principis mandato diligentissimè contemplatum est, substantia constabat verè cornea, eaq; dura, qualis in cervorum quoq; cornibus spectatur.

De Unicornu

Pondus eius marcas viginti sex, ac in-
super uncias binas cum semisse, (marcas
ad uncias octonas aestimata) & sic in uni-
versum uncias ducentas, & decem cum
semisse pendebat, hoc est, libras Romanas
septendecim, unciasq; senas cum semisse.
Longitudo exactè ulnas quatuor
Heidelbergenses, vel pedes fabriles octo-
nos continebat, tamen apice extremo
graciliori ad pristinam proceritatem
aliquid, circiter sesqui digitum fabri-
lem, vel paulo quid amplius requireba-
tur, quod Albertus Marchio Branden-
burgicus (qui ante possederat) illi per trans-
versum non tamen exquisitè quondam
defregisse dicebatur. Crassioris parti
extremitas ambitum habebat digitorum
septem cum semisse, quæ a. crassissimum
erat, nempe xv. digitos sursum crassius-
em mensi sumus, *sesquidigito* amplio-
rem, quam in imo (quod insolens valde
est) adeò, ut ambitus eius novem
digitos impleret. In ora illa crassiore
excavatum erat ad digitos tres rectè sur-
sum, nullâ rotunditatis servata propor-
tione

De Unicornu

25

tionem. Circaimum enim lima subinde
abrando non exiguum decesserat,
quo factum ut limbus in ambitu sub-
tenuis spectaretur, adeoq; in fundo ca-
vitalis intimo, albicans quiddam medul-
laceum reperiabatur, substantiæ raræ &
siccæ. Ab imo usq; ad summum, striæ
quædam turbinatæ, aut versuræ tortorum
funium modo, sensim ascendentes vide-
bantur. A mucrone aut tenuiori extre-
mo ad septendecim digitos deorsum
apparebat rimula, tanquam fractura
quædam in transversum tendens. Nulla
ibi erat obliquitas aut incurvatio, qualis
in alijs cornibus, sed rectitudo mera,
sicut in hastilibus venabulorum (quæ
Schweinspies vulgus vocat) quorum for-
mam utcumq; referebat. *Quin* etiam
qua ad extremitatem crassiorē magis
vergebat, rudius, inæqualius, asperiusq;
erat, qualiter & cervina plerumq; ex-
sunt. Color erat ex fusco cineritius, in
flavitiem dilutam vergens, præcipuè
quod in versuris aut strijs, versus gracili-
orem finem magis exstabat.

De Unicornu

Modus quo capiatur hoc animal variè à varijs describitur. 1. Per virginem, ut infra sequenti capite dicetur, aut iuvenem virgineo habito: Qui modus fabula similis. 2. Ex Epistola Regis Æthiopia ad Papam Romanum talis indicatur. Leo unicornem admodum metuens, post arborem grandiorem se abscondens ab unicornem dum impetust petitur, cornu tam altè in arborem unicornis adigit, ut hac ratione captus à Leone perimatur, posteaquè reperitur.

CAP. V.

De proprietatibus Monocerotis animalis.

Affectiones & proprietates præcipue sunt:

1. Locus generationis quibusdam est India orientalis, alijs occidentalis in Insulis nonnullis: quibusdam ut Vartomanno & Cadomisso: Indubiè vero in omnibus istis locis reperiuntur, & fors etiam in Russia,

Mosco

De Unicornu

26

Moscoria & alibi, ubi loca sunt deserta & solitudines. His n. præcipuè delectari hoc animal, autores ferè consentiunt. Ælianus ait l. d. quod desertissimas regiones persequatur simul & solitarius erret. Cardanus inquit de subtil. l. 10. p. 450. Nascitur in Æthiopia inter solitudines, squalentèq; terram atq; inter serpentes. Quia ergo in eremis incedit solitarium, atq; à locis multum frequentatis abstinet, estq; præterea, ut Cardanus l. d. addit animal rarum; hinc pro miraculo penè habetur, si quando aliquod eius cornu inveniatur. Quod fortè à fluminibus ex vastis istis desertis fluentibus animalis mortuo devehitur. Unde nonnulli aiunt, cornu hoc arenis obrutum ad littora fluminum in Æthiopia & India reperiri. Ex hisce liquidum est, mirandum non esse à paucis oculis usurpari hoc animal; à multis ideoq; negari ac si in rerum natura non daretur. Unde Paraus ait supra loco alligato: Profectò Romani domito orbe, omnium quæ rara adeoq; pulchra essent, inquisitores diligentissimi, si uspiam aliquo orbis in

E 2

angulo